

48101203 : สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : เครื่องประดับ/ระนอง/แหล่งโบราณคดีภูเขาทอง

นฤมล กางเกตุ : เครื่องประดับที่พบในแหล่งโบราณคดีภูเขาทองและบริเวณใกล้เคียง
ในจังหวัดระนอง. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.มยุรี วีระประเสริฐ และ อ. ร.อ. บุญยฤทธิ์
ฉายสุวรรณ. 140 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษารูปแบบ ที่มา แหล่งผลิตเครื่องประดับ
โบราณและบทบาทความสำคัญแหล่งโบราณคดีภูเขาทองและแหล่งโบราณคดีในบริเวณใกล้เคียง
รวมทั้งการศึกษาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มแหล่งโบราณคดีภูเขาทอง กับแหล่งโบราณคดี
ใกล้เคียงและแหล่งโบราณคดีต่างถิ่นโพ้นทะเล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากหลักฐานโบราณคดี
ประเภทเครื่องประดับต่างๆ ที่พบจากการสำรวจและการขุดค้นแหล่งโบราณคดีในจังหวัดระนอง

ผลการศึกษาพบหลักฐานเครื่องประดับโบราณที่มีหลากหลายชนิด สามารถแบ่ง
ประเภทของเครื่องประดับออกได้เป็น 5 ประเภท คือ กำไล ตุ้มหู หัวแหวน จี้ห้อย และลูกปัด ที่ทำ
จากวัสดุต่างชนิดกัน เช่น หิน แก้ว และทองคำ เครื่องประดับที่พบส่วนมากมีที่มาจากอินเดีย
เช่น เมืองอริกเมดู ซึ่งเป็นแหล่งผลิตลูกปัดที่สำคัญในช่วงพุทธศตวรรษที่ 5-9 นอกจากนี้ยังมีที่มาจาก
จากเวียดนาม ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 6-11 และเปอร์เซีย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 10

ส่วนการศึกษารูปแบบบทบาทความสำคัญของกลุ่มแหล่งโบราณคดีภูเขาทอง จังหวัดระนอง
พบว่าเป็นกลุ่มเมืองท่าการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่แหล่งโบราณคดีภูเขาทอง
ราวพุทธศตวรรษที่ 5-9 ที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับเมืองท่าต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
อินเดีย และตะวันออกกลาง ต่อมาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-14 พบว่ามีการติดต่อทางการค้ากับ
พ่อค้านักเดินทางชาวเปอร์เซียด้วย นอกจากนี้เป็นกลุ่มเมืองท่าที่สำคัญในสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์
ยังพบว่ามีการผลิตเครื่องประดับ โดยเฉพาะการผลิตลูกปัดหินและแก้ว ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะมี
อายุร่วมสมัยกับแหล่งโบราณคดีควนลูกปัด จังหวัดกระบี่ และแหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว จังหวัด
ชุมพร ซึ่งเป็นเมืองท่าและแหล่งผลิตลูกปัดที่สำคัญในสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ของภาคใต้ใน
ประเทศไทย

ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48101203 : MAJOR : HISTORICAL ARCHAEOLOGY

KEY WORD : ORNAMENT/PHO KAO THONG /RANONG

NARUMOL KANGKED : THE ORNAMENT DISCOVERED AT PHU KAO THONG
ARCHAEOLOGICAL SITES AND VICINITIES IN RANONG PROVINCE. THESIS ADVISORS :
ASST.PROF. MAYUREE VEERAPRASERT AND BOONYARIT CHAISUWAN. 140 pp.

The research studies the Ornament discovered at Phu Khao Thong Archaeological sites and vicinities in Ranong, Province. It intends to study the typology of the Ornament produced site and Phu Kao Thong's. Role as well as other site such as vicinities and neighboring countries. from archaeological evidence found in the area of Ranong Province.

Result of the research indicates that there are traces which can classify of the ornament into 5 type ; bracelets, earring, intaglios, pendant and beads. The raw material to be different such as stone glass and gold. The ornament that meet majority has the source from Arikamedu at India is the beadmaking site (1st -3rd century A.D.) from Vietnam (2nd - 6th century A.D.) and the Persia (5th century A.D.)

Regarding the role of these ancient communities, it is likely the port which the centre of the communities at Phu Kao Thong (1st - 3rd century A.D.) The commercial relation with all port in the South-east Asia , India and Middle East. Moreover, the connection in Persia (7th - 8th century A.D.) and the significant finds the convinced archaeologists that Phu Kao Thong was the beadmaking site with seemed to Khuan Luk Pat at Khlong Thom, Krabi Province and Khao Sam Kaeo at Chum Pon, Province had taken more important role in many aspects such as port and beadmaking site in southern region of Thailand.

Department of Archaeology

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2009

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความสำเร็จจากความเพียรพยายามและความตั้งใจของผู้วิจัย และยังได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัย จึงขอถือโอกาสขอบพระคุณบุคคลดังต่อไปนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มยุรี วีระประเสริฐ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำแนวทางสำหรับการวิจัย และรื้อยกบุญคุณที่ฉายสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้พร้อมทั้งให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งคุณเรไร นัยวัฒน์ นักโบราณคดี ที่คอยให้นำแนะนำและช่วยเหลือดูแลในช่วงการเก็บข้อมูลที่จังหวัดภูเก็ต

ศาสตราจารย์ ดร.ผาสุข อินทราวุฑ อาจารย์ผู้อบรมสั่งสอนวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ให้แก่ผู้วิจัยและกรุณาให้คำแนะนำอันมีค่าในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ อีกทั้งคุณอาจารย์ในภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน กรุณาถ่ายทอดความรู้ด้านโบราณคดีแขนงต่างๆ อันเป็นเครื่องมือให้แก่ผู้วิจัยสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

พี่ดา พี่สาวที่น่ารักให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่พักอาศัย และคอยช่วยเหลือดูแลตลอดระยะเวลาที่เก็บข้อมูลอยู่ที่ภูเก็ต

เพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ปริญญาโทและปริญญาเอกโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ทุกคนที่ช่วยดูแล ให้กำลังใจและเป็นทีปรึกษาในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นช่วงชีวิตการเป็นนักศึกษาที่แสนประทับใจ

สุดท้ายที่สำคัญที่สุด คือ บิดาและมารดาของผู้วิจัย ผู้ที่มีพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ เป็นผู้อยู่เบื้องหลังคอยสนับสนุนและให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัย คอยให้กำลังใจและเป็นแรงผลักดันทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้